

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/85/2020
Identifikačné číslo spisu: 5819010021
Dátum vydania rozhodnutia: 10.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5819010021.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 10. marca 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného P. Q. pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods. 2 písm. d), s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, o dovolaní obvineného P. Q. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/8/2020z 21. mája 2020, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/6/2019 z 31. októbra 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného P. Q. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „súd prvého stupňa“), sp. zn. 6T/6/2019 z 31. októbra 2019 bol obvinený P. Q. uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods.1, ods. 2 písm. d), s poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona na skutkovom závere, že :

v bode 1/

- P. Q. počas doobedňajších hodín doposiaľ presne nezisteného dňa, v dobe asi od 19.03.2018 do 23.03.2018 počas toho, ako X. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale Bytom J., O. XXX viedol svoje osobné motorové vozidlo I. smerom z obce B. do miesta svojho trvalého bydliska v obci J., O. XXX a zároveň počas toho, ako on v opačnom smere jazdy viedol presnejšie nezistené motorové vozidlo I. smerom do obce B., a keď sa obchádzali pri skládke komunálneho odpadu v obci I., doma prstami ruky X. V. naznačil pištoľ a strelbu, resp. jeden výstrel, čím vzbudil u menovaného X. V. dôvodnú obavu o život a zdravie,

v bode 2/

- a že P. Q. v tomto konaní pokračoval tak, že v priebehu rovnakého týždňa len s krátkym časovým odstupom v trvaní asi dvoch dní od spáchania toho prvého skutku, v dobe od 21.03.2018 do 23.03.2018 opäť v doobedňajších hodinách počas toho, ako sa X. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale

Bytom J., O. XXX vracal z X.W. a počas toho, keď sa nachádzal medzi hraničným prechodom do X. a obcou B., ako aj počas toho, ako P. Q. iel bližšie nezisteným motorovým vozidlom I. smerom do X., na X. V. opäť namieril prstami a naznačoval nimi strelbu z pištole, že ho zastrelí, čím u neho opäť vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie, a zakaždým počas konania uvedeného v bode 1/ a v bode 2/ takto konal z pomsty v súvislosti s tým, že mu Okresný súd v Trnave pod sp. zn. 3T/80/2010 dňa 18.01.2018 ako obžalovanému z obzvlášť závažného zločinu podľa § 188 ods. 4 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov.

Za to mu bol uložený:

Podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu výkon trestu podmienčne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu bola určená skúšobná doba na 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Na základe odvolania podaného obvineným P. Q., Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 3To/8/2020 z 21. mája 2020 rozhodol postupom podľa § 319 Trestného poriadku tak, že odvolanie obvineného Q. zamietol.

Obvinený P. Q. podal prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Cisaríka proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/8/2020 z 21. mája 2020, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/6/2019 z 31. októbra 2019 dovolanie z dôvodu ustanovenia § 371 ods.1 písm. c) Trestného poriadku. V písomných dôvodoch dovolania uviedol, že v konaní boli vykonané dve skupiny dôkazov, ktoré si navzájom odporovali. Menoval svedkov, ktorí boli vypočutí na hlavnom pojednávaní a svedkov, ktorých výpovede boli podľa § 263 ods.2 Trestného poriadku prečítané z prípravného konania. Okrem týchto svedkov navrhol, písomným podaním z 31. januára 2019, predvolať a vypočuť svedkov D. A. F., F. Q., P. E., P. B. a D. I.. Výsluch týchto svedkov však súd I. stupňa odmietol vykonať, pričom ich výsluchom chcel obvinený preukázať okolnosti jeho pohybu v inkriminovanej dobe a tiež títo svedkovia majú vedomosti o jeho aktivitách. Svedkovia mali byť vypočutí za účelom náležitého objasnenia skutkového stavu veci a objasnenia skutočností dôležitých pre trestné konanie. Súd tým, že tento dôkazný návrh odmietol, znemožnil mu realizáciu jeho práva na obhajobu. Spomínaných svedkov navrhol obvinený vypočuť už v prípravnom konaní, čo mu zo strany OČTK nebolo umožnené a tento postup považuje za hrubé porušenie ustanovenia § 2 ods.10 Trestného poriadku, lebo je z tohto postupu zrejماً snaha vykonávať len dôkazy svedčiace v jeho neprospech.

Prípravné konanie trvalo od 14. apríla 2018, kedy mu bolo vznesené obvinenie do 18. decembra 2018, kedy si obvinený preštudoval vyšetrovací spis, čo je dost' dlhá doba na to, aby boli vykonané všetky relevantné a procesne spôsobilé dôkazné prostriedky.

Na hlavnom pojednávaní bol odmietnutý jeho návrh na výsluch menovaných svedkov bez náležitého zdôvodnenia takéhoto postupu konajúceho súdu, čo prisvedčil aj odvolací súd, no napriek tomu dôkazný návrh postupom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku tiež odmietol vykonať. Na základe uvedeného je toho názoru, že bolo porušené jeho právo na obhajobu zásadným spôsobom, pretože celé konanie bolo celkom zjavne vedené v jeho neprospech.

Na hlavnom pojednávaní ešte vyvstala potreba vypočuť svedkov P. V. a F. U., no prvostupňový súd odmietol vykonať výsluch aj týchto svedkov.

Obvinený odmieta, že by spáchal skutky pre ktoré bol uznaný za vinného, poškodený účelovo oznámil skutočnosti zakladajúce začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia až po mesiaci, aby zmaril zadováženie dôkazov preukazujúcich pohyb obvineného.

Sumarizujúc dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 386 a nasl. Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona (bez konkretizácie, ktoré ustanovenia zákona považoval za porušené) a súčasne zrušil uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/8/2020 z 21. mája 2020, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/6/2019 z 31. októbra 2019 a prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Námestovo a navrhol, aby dovolanie obvineného P. Q. bolo postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté. Dôvodil tým, že námietky obvineného nesmerujú k žiadnemu dovolaciemu dôvodu, ktoré sú uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V priebehu celého konania nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu, túto bez prekážok a slobodne uplatňoval od vznesenia obvinenia až do vynesenia druhostupňového rozhodnutia.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril aj poškodený X. V., ktoré možno zhrnúť do konštatovania, že svedkovia, ktorí vypovedali v prospech obvineného sú zaujatí voči jeho osobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, avšak dovolací súd zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Hneď v úvode je potrebné zdôrazniť, že dovolateľ formuloval dovolanie tým spôsobom, že ním napáda aj prvostupňový rozsudok aj uznesenie odvolacieho súdu, a hoci uvedené rozhodnutia (ako na seba nadväzujúce) síce tvoria jednotu, obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z § 369 ods. 2 Trestného poriadku.

Dovolanie obvineného preto dovolací hodnotil ako podané proti uzneseniu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Žiline), bez ohľadu na fakt, že dovolateľ de facto konaniu v pôvodnom konaní vytykal najmä postup súdu I. stupňa spočívajúci v odmietnutí jeho návrhov na doplnenie dokazovania ako aj zásady voľného hodnotenia dôkazov (v jeho neprospech).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

V predmetnom dovolaní obvinený konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom

porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom a k takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K námietke obvineného, že súdy nevykonali jeho dôkazný návrh na výsluch v dovolaní menovaných svedkov, dovolací súd odkazuje na uznesenie krajského súdu (str. 18, 19), v ktorom zaujal jednoznačné stanovisko tak k postupu okresného súdu v súvislosti s dôkazným návrhom obvineného na doplnenie dokazovania a vyjadril svoje stanovisko prečo nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v naznačenom smere aj odvolací súd. Závery oboch súdov, vnímajúc ich v kontexte celého odôvodnenia ich rozhodnutí, k návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za zrozumiteľné, presvedčivé a dostatočné na to, aby každý pochopil, prečo súdy nepovažovali za nevyhnutné doplniť dokazovanie tak, ako si to predstavovala obhajoba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nezistil žiadne porušenie práva na obhajobu v takom rozsahu, ako to obvinený uvádza vo svojom dovolaní, nakoľko k takému porušeniu by došlo v prípade, ak by súd nevysvetlil zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň by existovali ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu.

Okrem toho dovolací súd nezistil, že by konanie vedené voči obvinenému bolo uskutočňované v rozpore s pravidlami práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a konštatuje, že v trestnom konaní (postupom orgánov činných v trestnom konaní či súdov) nedošlo k podstatnému - zásadnému porušeniu procesných pravidiel dokazovania.

Dovolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Tiež si treba uvedomiť, že súd nie je povinný vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, pretože v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

S ohľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že súdom prvého stupňa odmietnutý návrh obvineného na doplnenie dokazovania, a tým nevyhovenie jeho požiadavke na ďalší postup súdu pri dokazovaní podľa jeho predstáv, nevyvolalo pre obvineného negatívne ovplyvnenie práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) a práva na obhajobu (špeciálne) tak, aby tento postup súdu mohol byť považovaný za taký nedostatok súdneho konania, ktorý by oprávňoval dovolací súd vysloviť naplnenie dovolacieho dôvodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uzatvára, že z postupu orgánov činných v trestnom konaní, ale i súdov nižších stupňov počas celého doterajšieho trestného konania nevyplýva, že by tieto neprejavili rešpekt k právam obvineného, najmä v súhrne k právu na spravodlivý proces, a konanie uskutočňovali účelovo v jeho neprospech.

Vo zvyšku dovolania sa námietky obvineného vznesené v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku týkali skutkového stavu veci, ktorý v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať. Skutkový stav môže Najvyšší súd Slovenskej republiky hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, pretože to sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom Najvyšší súd Slovenskej republiky až v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže dovolací súd spochybňovať skutkové zistenia a prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Pre Najvyšší súd Slovenskej republiky sú rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorých dovolateľ spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku právnu kvalifikáciou uvedenou v právnej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Použitú právnu kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušného znaku skutkovej podstaty označeného trestného činu.

S ohľadom na uvedené nezistil dovolací súd naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.